Dosarul nr. 3-55/26
2-26084574-02-3-03072026

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

30 iulie 2026 municipiul Chişinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ
al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

În componența:
Președintele completului, judecător Mîra Ghenadie
Judecători Bostan Angela și Ghedrovici Nicolae
Grefier Goncear Violeta

examinând în ședință publică, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Primarul comunei Botnărești, rnul Anenii Noi către Comisia Electorală Centrală, terț Consiliul local Botnărești, rnul Anenii Noi privind contestarea actului administrativ - Hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr. 4604 din 1 iulie 2026 „Cu privire la examinarea cererii nr.CEC-7/26907 din 2 iunie 2026 de stabilire a datei referendumului local în comuna Botnărești, raionul Anenii Noi”,

A C O N S T A T A T :

Obiectul și temeiurile acțiunii deduse judecății:

La 3 iulie 2026, Primarul comunei Botnărești, rnul Anenii Noi s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ către Comisia Electorală Centrală, solicitând:

1) anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4604 din 1 iulie 2026;

2) obligarea Comisiei Electorale Centrale să reexamineze cererea privind stabilirea datei referendumului local, cu stabilirea datei referendumului local.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, prin Decizia nr. 02/03 din 7 mai 2026 „Cu privire la inițierea unui referendum local în comuna Botnărești”, Consiliul comunal Botnărești a decis inițierea referendumului local având ca obiect consultarea locuitorilor asupra amalgamării unității administrativ-teritoriale Botnărești cu alte unități administrativ-teritoriale. Ulterior, prin Decizia nr. 03/01 din 29 mai 2026 „Cu privire la desfășurarea unui referendum local în comuna Botnărești”, Consiliul comunal a decis desfășurarea referendumului, aprobând întrebarea: „Susțineți amalgamarea Unității Administrativ-Teritoriale Botnărești cu alte unități administrativ-teritoriale?”, cu variantele de răspuns „DA” și „NU”.

A relevat că actele respective au fost transmise Comisiei Electorale Centrale în vederea stabilirii datei referendumului local, însă, prin Hotărârea nr. 4604 din 1 iulie

2026, Comisia a respins cererea, apreciind că întrebarea propusă ar fi ambiguă, deoarece nu individualizează unitatea sau unitățile administrativ-teritoriale cu care urmează să se realizeze amalgamarea și nu ar permite alegătorilor să înțeleagă consecințele opțiunii exprimate.

Reclamantul a susținut că, prin emiterea hotărârii contestate, Comisia Electorală Centrală a depășit limitele competenței atribuite prin art. 219 din Codul electoral. În opinia sa, competența Comisiei la etapa respectivă viza examinarea documentelor prezentate și stabilirea datei referendumului, fără a-i conferi dreptul de a substitui autoritatea deliberativă locală în aprecierea oportunității consultării populației sau de a institui condiții suplimentare, neprevăzute expres de lege.

A menționat că art. 217 alin. (2) din Codul electoral impune ca întrebarea supusă referendumului să fie formulată într-o manieră neutră, fără ambiguități, fără a induce în eroare ori a sugera răspunsul și fără a cuprinde probleme care se exclud reciproc. În opinia reclamantului, întrebarea aprobată de Consiliul comunal Botnărești întrunește toate aceste cerințe, fiind formulată clar, neutru și susceptibilă de un răspuns neechivoc prin „DA” sau „NU”.

A afirmat că obligația identificării exprese a unității sau unităților administrativ-teritoriale partenere nu rezultă nici din Codul electoral, nici din Legea nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale. Prin urmare, Comisia Electorală Centrală ar fi introdus, pe cale de interpretare, o condiție suplimentară pentru organizarea referendumului local, completând cadrul normativ dincolo de limitele competenței sale.

Reclamantul a invocat că autoritatea pârâtă a confundat etapa inițierii procesului de amalgamare voluntară cu etapa aprobării proiectului final de amalgamare. A explicat că Legea nr. 225/2023 reglementează succesiv inițierea procesului, constituirea grupului comun de lucru, elaborarea proiectului de amalgamare, consultarea publică și adoptarea deciziilor finale. Referendumul preconizat nu urmărea aprobarea unei configurații administrativ-teritoriale definitive, ci identificarea voinței de principiu a colectivității locale privind participarea comunei Botnărești la un eventual proces de amalgamare voluntară.

În acest sens, a subliniat că identificarea localității sau localităților partenere, negocierea condițiilor amalgamării, stabilirea centrului administrativ și elaborarea proiectului comun reprezintă etape ulterioare ale procedurii. Impunerea obligației de a identifica toate aceste elemente înainte de consultarea populației ar inversa, în opinia sa, logica procesului și ar transforma consultarea într-o formalitate realizată după stabilirea principalelor opțiuni administrative.

Reclamantul a susținut că art. 9 din Legea nr. 225/2023 reglementează conținutul propunerii administrative adresate consiliului local în vederea inițierii procesului de amalgamare, iar nu conținutul întrebării supuse referendumului. În consecință, cerințele aplicabile propunerii administrative nu puteau fi transferate automat asupra textului buletinului de vot.

A mai indicat că referendumul local inițiat de Consiliul comunal Botnărești avea un caracter consultativ și nu producea, prin el însuși, modificarea limitelor administrativ-

teritoriale, nu determina amalgamarea efectivă și nici nu substituia competențele Parlamentului. Rezultatul referendumului urma doar să exprime poziția locuitorilor asupra oportunității participării comunei la procesul de amalgamare, servind drept fundament pentru eventualele negocieri și decizii administrative ulterioare.

În opinia reclamantului, concluzia Comisiei potrivit căreia întrebarea ar putea fi interpretată ca vizând o amalgamare obligatorie sau o reorganizare administrativ-teritorială aflată în competența Parlamentului este una ipotetică și nu rezultă din conținutul obiectiv al întrebării sau al deciziilor Consiliului comunal. Întregul demers a fost inițiat în temeiul Legii nr. 225/2023, care reglementează exclusiv amalgamarea voluntară.

Reclamantul a invocat, de asemenea, caracterul insuficient al motivării Hotărârii nr. 4604 din 1 iulie 2026, afirmând că CEC s-a limitat la concluzia generală potrivit căreia alegătorii nu ar putea cunoaște efectele juridice ale votului, fără a demonstra concret în ce mod întrebarea i-ar induce în eroare, care ar fi interpretările incompatibile ale acesteia și care dispoziție legală ar fi încălcată prin formularea aprobată.

A mai susținut că, prin hotărârea contestată, Comisia Electorală Centrală a aplicat în mod extensiv pct. 28 și pct. 35-37 din Metodologia privind amalgamarea voluntară, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 925/2023, apreciind că referendumul ar putea fi organizat numai după constituirea grupului comun de lucru și elaborarea proiectului de amalgamare. Reclamantul a arătat că metodologia reprezintă un act normativ subordonat legii și nu poate modifica, completa ori restrânge condițiile prevăzute de Legea nr. 225/2023 și de Codul electoral.

În continuare, reclamantul a invocat încălcarea principiilor autonomiei locale și consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit, consacrate de art. 109 din Constituție. A menționat că referendumul local reprezintă una dintre formele directe de exercitare a autonomiei locale, iar restrângerea posibilității colectivității de a fi consultată trebuie să se întemeieze pe o normă legală clară, precisă și previzibilă, care, în speță, nu există.

A făcut trimitere la Carta Europeană a Autonomiei Locale, potrivit căreia dreptul cetățenilor de a participa la soluționarea treburilor publice poate fi exercitat cel mai direct la nivel local, iar colectivitățile locale trebuie consultate în prealabil în cazul modificării limitelor teritoriale, inclusiv prin referendum, acolo unde legea permite. Întrucât amalgamarea are drept consecință modificarea organizării și a limitelor administrativ-teritoriale, consultarea populației comunei Botnărești ar fi fost nu doar permisă, ci și necesară pentru identificarea voinței reale a colectivității.

Reclamantul a susținut și că CEC a suprapus propriul control asupra mecanismului legal de control administrativ exercitat de Oficiul teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat. A arătat că Deciziile Consiliului comunal Botnărești nr. 02/03 din 7 mai 2026 și nr. 03/01 din 29 mai 2026 fuseseră deja supuse controlului obligatoriu de legalitate, fiind emisă o notificare prin care s-a solicitat reexaminarea și abrogarea lor. În opinia sa, Comisia nu putea anticipa efectele acestei proceduri și nici nu putea trata notificarea drept o constatare definitivă a ilegalității actelor locale.

A remarcat că împrejurarea potrivit căreia Consiliul comunal nu comunicase

rezultatul examinării notificării nu reprezintă o condiție prevăzută de Codul electoral pentru stabilirea datei referendumului. În consecință, acest aspect nu putea constitui un temei autonom pentru respingerea cererii.

În final, reclamantul a conchis că Hotărârea CEC nr. 4604 din 1 iulie 2026 este afectată de interpretarea extensivă a art. 217 și art. 219 din Codul electoral, de aplicarea necorespunzătoare a Legii nr. 225/2023 și a Metodologiei aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 925/2023, de depășirea limitelor competenței autorității electorale, de motivarea insuficientă și de restrângerea nejustificată a autonomiei locale și a dreptului colectivității locale de a fi consultată. În aceste condiții, a solicitat anularea hotărârii contestate și obligarea Comisiei Electorale Centrale să reexamineze cererea, cu stabilirea datei referendumului local.

În materie de drept, reclamantul și-a întemeiat pretențiile pe prevederile art. 2 alin. (1), art. 39 alin. (1), art. 75 alin. (1), art. 109 alin. (1) și (2) și art. 112 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova; art. 17, art. 21, art. 22, art. 29, art. 118, art. 189, art. 206 și art. 224 din Codul administrativ; art. 217 alin. (1) și (2), art. 219, art. 220 și art. 226 din Codul electoral; art. 2, art. 3 lit. c), art. 9 și art. 12 alin. (1) din Legea nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale; art. 8 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală; pct. 28 și pct. 35-37 din Metodologia privind amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 925/2023, precum și pe dispozițiile art. 3 și art. 5 din Carta Europeană a Autonomiei Locale.

Poziția pârâtului și terțului asupra acțiunii în contencios administrativ:

La 15 iulie 2026, Comisia Electorală Centrală a depus referință, prin care a susținut solicitat declararea acțiunii ca fiind inadmisibilă, subsidiar, a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

La 22 iulie 2026, Consiliul local Botnărești, rnul Anenii Noi a depus referință prin care a solicitat admiterea acțiunii în contencios administrativ, în sensul formulat.

Explicațiile participanților la proces prezentate în cadrul ședinței de judecată:

În cadrul ședinței de judecată, reclamantul, Primarul comunei Botnărești, rnul Anenii Noi, Gori Victor a pledat pentru admiterea acțiunii în sensul declarat.

În cadrul ședinței de judecată, reprezentantul Comisiei Electorale Centrale, Șeremet Dorin a pledat pentru respingerea acțiunii ca neîntemeiată, invocând argumentele și temeiurile expuse în referință.

Reprezentantul terțului, Consiliului local Botnărești, rnul Anenii Noi, în ședința de judecată, deși a fost legal citat, cu indicarea locului, datei și orei desfășurării ședinței, nu s-a prezentat, fără a invoca motive temeinic justificate. Astfel, în temeiul prevederilor art. 218 lit. c) și d) din Codul administrativ, Completul judiciar a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa terțului, care nu s-a prezentat în ședința de judecată și nu a justificat în mod obiectiv absența sa, dar care a fost reprezentată de Primarul com. Botnărești.

Aprecierea instanței de judecată:

Acțiunea în contencios administrativ depusă de Primarul comunei Botnărești, rnul Anenii Noi este admisibilă, dar neîntemeiată, din motivele ce vor fi expuse în continuare de Completul judiciar specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru.

Cu referire la admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, „*anumite aspecte ce ţin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară şi nu contravine principiilor prezentului cod”.*

Potrivit art. 3 din Codul administrativ, „*legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinîndu-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept”.*

Conform art. 5 din Codul administrativ, „*activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea”.*

Potrivit art. 20 din Codul administrativ, „*dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod”*.

Conform art. 206 alin. (1) din Codul administrativ, „*o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare)”.*

Din punct de vedere al felului acțiunii în contencios administrativ, reieșind din cerințele formulate, Completul de judecată apreciază că acțiunea înaintată de reclamantul Primarul comunei Botnărești, rnul Anenii Noi reprezintă o acțiune în obligare, în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. b), coroborate cu art. 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ. Or, elementul central al obiectului acțiunii în obligare nu se limitează la anularea Hotărârii CEC nr. 4604 din 1 iulie 2026, ci urmărește, în esență, obligarea autorității publice să emită actul administrativ individual privind stabilirea datei referendumului local, anularea refuzului constituind o cerință subsecventă.

Conform art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, „*cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ*”.

Potrivit art.191 alin. (3) Cod administrativ, „*Curtea de Apel Chişinău soluţionează în primă instanţă acţiunile în contencios administrativ împotriva actelor emise de Banca*

Naţională a Moldovei, ***precum şi acţiunile în contencios administrativ atribuite în competenţa sa prin Codul electoral”.***

Potrivit art.98 Cod electoral, „*(1) în ordinea procedurii contenciosului administrativ, instanţele de judecată competente examinează acţiunile în domeniul electoral după cum urmează: 2) Curtea de Apel Centru soluţionează în primă instanţă:*

a) contestaţiile împotriva acţiunilor/inacţiunilor şi a actelor administrative ale Comisiei Electorale Centrale”.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, „*actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public*”.

Articolul 11 alin. (1) din Codul administrativ, prescrie că „*actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel*”.

La caz, Completul judiciar atestă că actul administrativ individual, identificat prin Hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr. 4604 din 1 iulie 2026 „Cu privire la examinarea cererii nr.CEC-7/26907 din 2 iunie 2026 de stabilire a datei referendumului local în comuna Botnărești, raionul Anenii Noi”, reprezintă act administrativ defavorabil reclamantului.

În conformitate cu art. 17 din Codul administrativ, „*drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă*”.

În accepţiunea art. 39 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, „*controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente*”.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, „*orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere*”.

Din circumstanțele expuse în acțiunea de contencios administrativ rezultă că reclamantul revendică vătămarea dreptului și a interesului legitim de a participa la inițierea și realizarea referendumului local, iar refuzul Comisiei Electorale Centrale de a stabili data referendumului împiedică exercitarea atribuțiilor sale. Totodată, reclamantul a participat în calitate de terț la procedura administrativă finalizată prin emiterea actului contestat. Prin urmare, acesta poate revendica, afectarea unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ, temeinicia pretențiilor urmând a fi examinată odată cu fondul cauzei.

Articolul 163 lit. c) din Codul administrativ, prescrie că, „*procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă: c) legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanţa de judecată*”.

În conformitate cu art. 208 alin. (1) din Codul administrativ, „*până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă,* ***cu excepţiile prevăzute de lege***”.

La caz, Completul judiciar reține că exceptarea reclamantului de la respectarea procedurii prealabile rezultă din art. 91 alin. (5) din Codul electoral, care prevede adresarea nemijlocită la Curtea de Apel Centru a acțiunilor privind legalitatea hotărârilor Comisiei Electorale Centrale, coroborat cu art. 163 lit. c) și art. 208 alin. (1) din Codul administrativ.

Totodată, mențiunea cuprinsă în Hotărârea CEC nr. 4604 privind contestarea acesteia în termen de 3 zile nu constituie, prin ea însăși, izvorul termenului procedural. Or, termenul special stabilit de art. 95 alin. (1) din Codul electoral este aplicabil contestațiilor depuse în perioada electorală. Întrucât, în speță, data referendumului local nu a fost stabilită, perioada electorală nu a început, motiv pentru care termenul de înaintare a acțiunii este cel general prevăzut de art. 209 alin. (1) din Codul administrativ. Completul reține că acțiunea a fost depusă la 3 iulie 2026, în interiorul termenului legal, împotriva hotărârii CEC adoptate la 1 iulie 2026.

Potrivit art. 211 alin. (2) din Codul administrativ, „*cererea de chemare în judecată se semnează de reclamant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit.*”.

Completul judiciar a stabilit că cererea de chemare în judecată a fost semnată de către Primarul comunei Botnărești, rnul Anenii Noi, Gori Victor.

Completul judiciar reține că Victor Gori a participat, în calitate de terț, la procedura administrativă finalizată prin adoptarea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4604 din 1 iulie 2026. Or, atragerea sa în această calitate denotă că autoritatea publică a apreciat că soluția adoptată în cadrul procedurii era susceptibilă să afecteze drepturile ori interesele juridice ale acestuia. În același timp, calitatea procesuală activă a reclamantului nu rezultă exclusiv din participarea sa la procedura administrativă, ci și din atribuțiile pe care Codul electoral le recunoaște primarului în materia inițierii referendumului local, precum și din însărcinarea acestuia cu executarea deciziilor Consiliului comunal Botnărești privind organizarea referendumului. Întrucât refuzul Comisiei Electorale Centrale de a stabili data referendumului împiedică realizarea acestor atribuții, reclamantul poate revendica afectarea unui interes juridic propriu prin actul administrativ contestat.

Mai mult, prin Decizia nr. 04/11 din 10 iulie 2026, Consiliul comunal Botnărești l-a împuternicit expres pe primarul Victor Gori să reprezinte autoritatea deliberativă în litigiile privind cele două decizii referitoare la referendum. Prin urmare, cerința prevăzută de art. 211 alin. (2) din Codul administrativ este respectată.

Astfel, coroborând prevederile legale citate anterior cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar concluzionează că reclamantul Primarul comunei Botnărești, rnul Anenii Noi este subiect de sesizare a instanței de contencios administrativ, a respectat procedura de adresare în instanță, precum și termenul de depunere a acțiunii. În

plus, acțiunea depusă nu este exceptată de la controlul judiciar. Prin urmare, la caz, nu există motive de inadmisibilitate pentru acțiunea formulată de reclamantul Primarul comunei Botnărești, rnul Anenii Noi, conform prevederilor art. 207 alin. (2) din Codul administrativ.

Cu referire la fondul acțiunii.

În corespundere cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. b) și f) din Codul administrativ, „*examinând acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: b) în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenţiei reclamantului de emitere a actului este întemeiată;* ***f) respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)–e)***".

Conform jurisprudenței CtEDO instanța de judecată, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii (hot. *Hirro Balani v. Spaniei*, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

În conformitate cu art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, „*autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor*".

Potrivit art. 219 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, „*instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces*".

În acord cu prevederile art. 225 alin. (1) - (2) din Codul administrativ, „*instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege*".

În virtutea art. 93 din Codul administrativ, care stabilește sarcina probațiunii, „*fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale*".

În sensul art. 194 alin. (1) din Codul administrativ, „*în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept*".

Completul judiciar reiterează că obiect al prezentei acțiuni îl constituie controlul judecătoresc al legalității Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4604 din 1 iulie 2026, prin care s-a respins cererea privind stabilirea datei referendumului local în comuna Botnărești, raionul Anenii Noi, precum și pretenția privind obligarea autorității publice pârâte să reexamineze cererea și să stabilească data desfășurării referendumului local.

Pentru a decide astfel, autoritatea publică pârâtă a constatat că *„întrebarea preconizată a fi supusă referendumului este formulată într-o manieră ambiguă, fapt ce nu permite alegătorilor să identifice cu suficientă claritate obiectul consultării. În particular, sintagma «cu alte unități administrativ-teritoriale» are un caracter general, fără a indica expres unitatea administrativ-teritorială sau unitățile administrativ-teritoriale cu care s-ar realiza amalgamarea. Or, în lipsa nominalizării exprese a unităților administrativ-teritoriale vizate de procesul de amalgamare, alegătorii vor fi în imposibilitate de a cunoaşte în mod cert efectele juridice ale opțiunii lor.*

Prin urmare, identificarea unităților administrativ-teritoriale vizate nu reprezintă un element care poate fi determinat ulterior exprimării votului, ci constituie o componentă esențială a însăși propunerii de amalgamare. În lipsa acestei identificări, întrebarea supusă referendumului nu se raportează la un proces concret de amalgamare, ci la o posibilitate abstractă de amalgamare cu unități administrativ-teritoriale nedefinite, fapt ce contravine direct normelor imperative citate mai sus.

Din cauza formulării sale ambigue, întrebarea poate fi interpretată ca vizând o amalgamare normativă (obligatorie) – proces care excede atribuţiile autorităților administrației publice locale de nivelul întâi şi intră în sfera de competență a Parlamentului Republicii Moldova”.

Potrivit art.1 din Codul electoral, *„în sensul prezentului cod se definesc următoarele noţiuni generale:*

contestaţie – cerere în formă scrisă, inclusiv cerere prealabilă, depusă de contestatar în condiţiile prezentului cod;

participant la referendum – partid politic, bloc electoral, Preşedintele Republicii Moldova sau primarul în privinţa căruia a fost iniţiat referendumul pentru demiterea/revocarea acestuia, care se înregistrează la organul electoral respectiv în vederea participării la campania electorală pentru referendum;

perioadă electorală – perioadă cuprinsă între ziua intrării în vigoare a actului cu privire la stabilirea datei scrutinului şi ziua în care rezultatele alegerilor sunt confirmate de către organele competente, dar nu mai mare de 120 de zile. Data începerii perioadei electorale se stabileşte prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale;

referendum – scrutin prin care poporul îşi exprimă opţiunea în cele mai importante probleme ale statului şi ale societăţii în ansamblu, având drept scop soluţionarea acestora, sau consultare a cetăţenilor în probleme locale de interes deosebit, precum şi asupra demiterii Preşedintelui Republicii Moldova ori a revocării primarului unei localităţi”.

În virtutea prevederilor art.215 din Codul electoral, *„referendumul local reprezintă consultarea cetăţenilor în probleme de interes deosebit pentru sat (comună), oraş (municipiu), raion, unitate administrativ-teritorială cu statut special. Revocarea*

primarului satului (comunei), oraşului (municipiului) se efectuează, de asemenea, prin referendum local".

Conform art.217 alin.(1), (2) Cod electoral, *„referendumului local pot fi supuse probleme de interes local deosebit care ţin doar de competenţele legale ale autorităţilor administraţiei publice locale. Textul întrebării la care trebuie să se pronunţe alegătorii în cadrul referendumului local se redactează într-o manieră neutră, fără ambiguităţi, fără a induce în eroare sau a sugera răspunsul. Nu se admite formularea unor întrebări care se exclud reciproc".*

Art.218 din Codul electoral prevede că *„referendumului local nu pot fi supuse problemele: a) de interes naţional, care ţin de competenţa Parlamentului, Guvernului sau a altor autorităţi ale administraţiei publice centrale, conform atribuţiilor stabilite de Constituţia Republicii Moldova şi de legislaţie; b) ce ţin de politica internă şi externă a statului; c) care vin în contradicţie cu prevederile Constituţiei Republicii Moldova şi ale legislaţiei Republicii Moldova; d) privind impozitele şi bugetul; e) privind măsurile extraordinare sau de urgenţă pentru asigurarea ordinii publice, sănătăţii şi securităţii populaţiei; f) privind alegerea, numirea, demiterea şi revocarea în/din anumite funcţii a persoanelor ce ţin de competenţa Parlamentului, a Preşedintelui Republicii Moldova şi a Guvernului; g) ce ţin de revocarea primarului, destituit în baza hotărârii definitive de revocare pronunţate de instanţa de judecată; h) ce ţin de competenţa instanţelor de judecată sau a procuraturii. (2) Prin derogare de la alin.(1), pot fi supuse referendumului local consultativ comasarea mai multor localităţi de acelaşi nivel".*

Potrivit art.9 din Legea nr.225 din 31.07.2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităţilor administrativ-teritoriale, *„Procesul de amalgamare voluntară este iniţiat prin deciziile consiliilor locale ale UAT de nivelul întâi, adoptate cu votul majorităţii consilierilor aleşi, la propunerea: a) primarului; b) a 1/3 din numărul consilierilor aleşi; c) 10 la sută din numărul cetăţenilor cu drept de vot care domiciliază în UAT respectivă. (2) Propunerea privind iniţierea procesului de amalgamare voluntară se prezintă consiliului local şi trebuie să conţină: a) lista UAT a căror comasare este propusă; b) argumentarea succintă a procesului de amalgamare voluntară, cu respectarea condiţiilor de bază şi criteriilor prevăzute de prezenta lege şi de metodologia de amalgamare voluntară. (3) În termen de 10 zile de la adoptarea deciziei consiliului local privind iniţierea procesului de amalgamare voluntară , propunerea de amalgamare voluntară este expediată consiliilor locale ale UAT vizate. (4) Autorităţile administraţiei publice locale ale UAT care recepţionează propunerea privind iniţierea procesului de amalgamare voluntară din partea consiliului local al altei UAT asigură examinarea acesteia la următoarea şedinţă ordinară sau extraordinară a consiliului respectiv. Decizia consiliului local cu privire la acceptarea propunerii consiliului local al altei UAT privind iniţierea procesului de amalgamare voluntară se adoptă cu votul majorităţii consilierilor aleşi. (5) Acţiunile prevăzute la alin.(3) şi (4) nu sunt necesare dacă în urma discuţiilor prealabile procesul de amalgamare voluntară a fost iniţiat concomitent în toate UAT vizate. (6) În cazul în care consiliul local al unei sau mai multor UAT care au recepţionat propunerea de amalgamare voluntară refuză participarea în cadrul procesului respectiv, UAT ale căror consilii locale şi-au dat acordul pot continua*

desfăşurarea procesului de amalgamare voluntară dacă sunt respectate condiţiile de bază şi criteriile prevăzute de prezenta lege şi de metodologia de amalgamare voluntară. (7) În cazul în care, după refuzul unui sau mai multor consilii locale de a participa la procesul de amalgamare voluntară iniţiat, acesta nu mai corespunde condiţiilor de bază şi criteriilor prevăzute de prezenta lege şi de metodologia de amalgamare voluntară, celelalte consilii locale pot expedia propunerea de amalgamare voluntară altor UAT dacă sunt respectate condiţiile şi criteriile respective".

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, prin Decizia nr. 02/03 din 7 mai 2026, Consiliul comunal Botnărești a decis inițierea referendumului local privind amalgamarea unității administrativ-teritoriale Botnărești cu alte unități administrativ-teritoriale, propunând întrebarea: „Susțineți amalgamarea Unității Administrativ-Teritoriale Botnărești cu alte unități administrativ-teritoriale?", cu variantele de răspuns „DA" și „NU".

Ulterior, prin Decizia nr. 03/01 din 29 mai 2026, Consiliul comunal Botnărești a decis desfășurarea referendumului local asupra aceleiași probleme și a menținut textul întrebării propuse alegătorilor. Totodată, transmiterea deciziei către Comisia Electorală Centrală a fost pusă în sarcina secretarului Consiliului local, iar controlul asupra executării acesteia – în sarcina primarului comunei Botnărești.

La 2 iunie 2026, prin demersul nr. 50, înregistrat la Comisia Electorală Centrală cu nr. CEC-7/26907, secretarul Consiliului comunal Botnărești a transmis Decizia nr. 03/01 din 29 mai 2026 și a solicitat stabilirea datei desfășurării referendumului local. La 3 iunie 2026, prin demersul nr. 51, înregistrat cu nr. CEC-7/26916, Comisiei i-a fost transmisă și Decizia nr. 02/03 din 7 mai 2026 privind inițierea referendumului.

În cadrul cercetării stării de fapt, Comisia Electorală Centrală a constatat existența unor aspecte ce necesitau clarificare în privința obiectului consultării și a conformității întrebării cu cerințele art. 217 din Codul electoral. În consecință, prin demersul nr. CEC-8/10628 din 10 iunie 2026, Comisia a solicitat Oficiului teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat informații referitoare la efectuarea controlului obligatoriu de legalitate asupra celor două decizii ale Consiliului comunal Botnărești și la măsurile adoptate în urma acestuia.

Prin răspunsul nr. 1307/OT3-383 din 16 iunie 2026, Oficiul teritorial Căușeni a informat Comisia că Deciziile nr. 02/03 din 7 mai 2026 și nr. 03/01 din 29 mai 2026 au fost supuse controlului obligatoriu de legalitate și că, prin Notificarea nr. 1304/OT3-368 din 10 iunie 2026, Consiliului comunal Botnărești i s-a solicitat reexaminarea și abrogarea acestora în termenul prevăzut de lege.

Ulterior, prin demersul nr. CEC-8/10685 din 24 iunie 2026, Comisia Electorală Centrală a solicitat primarului comunei Botnărești să comunice rezultatul examinării notificării și, după caz, să transmită actul adoptat de Consiliul comunal. Până la soluționarea procedurii administrative, autoritățile locale nu au comunicat examinarea notificării și nici eventuala adoptare a unui act de reexaminare.

La 25 iunie 2026, primarul comunei Botnărești a solicitat Comisiei accesul la informațiile și înscrisurile care au stat la baza demersului adresat Oficiului teritorial Căușeni, precum și clarificări privind temeiurile aprecierilor referitoare la întrebarea

propusă referendumului.

Procedura administrativă s-a finalizat la 1 iulie 2026 prin adoptarea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4604, prin care cererea nr. CEC-7/26907 din 2 iunie 2026 privind stabilirea datei referendumului local în comuna Botnărești a fost respinsă. Comisia a constatat că întrebarea propusă era formulată într-o manieră ambiguă, deoarece nu individualiza unitatea sau unitățile administrativ-teritoriale cu care urma să se realizeze amalgamarea și nu permitea alegătorilor să cunoască în mod cert obiectul consultării și efectele opțiunii exprimate.

Nefiind de acord cu această soluție, la 3 iulie 2026, primarul comunei Botnărești a sesizat Curtea de Apel Centru cu prezenta acțiune în contencios administrativ, solicitând anularea Hotărârii CEC nr. 4604 din 1 iulie 2026 și obligarea Comisiei să reexamineze cererea, cu stabilirea datei referendumului local.

Cu întâietate, Completul de judecată specializat evidențiază faptul că legalitatea și temeinicia unui act administrativ vizează mai multe aspecte, printre care respectarea competenței, respectarea procedurii și respectarea întocmai a cadrului legal care guvernează raportul juridic litigios.

Astfel, în litigiile de contencios administrativ, instanța specializată are obligația de a verifica legalitatea și temeinicia actului administrativ individual sub următoarele aspecte esențiale: exercitarea competenței legale de către autoritatea emitentă, respectarea procedurii prevăzute de lege pentru emiterea actului și conformitatea acestuia cu normele legale care vizează temeinicia actului.

În lumina celor expuse mai sus, Completul judiciar reține că Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4604 din 1 iulie 2026 a fost emisă în limitele competenței legale a autorității publice pârâte, cu cercetarea circumstanțelor relevante și cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 217 alin. (1) și (2) și art. 219 din Codul electoral, coroborate cu art. 9 din Legea nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale.

Completul judiciar nu poate reține argumentul reclamantului potrivit căruia, la examinarea cererii privind stabilirea datei referendumului local, competența Comisiei Electorale Centrale s-ar limita la efectuarea unei operațiuni calendaristice, fără posibilitatea verificării legalității întrebării care urmează a fi supusă votului. Or, stabilirea datei referendumului reprezintă actul prin care procedura inițiată la nivel local este transpusă într-un proces electoral concret, generând obligații organizatorice și cheltuieli publice și punând în mișcare mecanismele electorale prevăzute de lege.

Prin urmare, înainte de stabilirea datei referendumului, Comisia Electorală Centrală este obligată să verifice dacă actele prezentate permit organizarea acestuia în condițiile Codului electoral. O interpretare contrară ar transforma competența atribuită Comisiei prin art. 219 din Codul electoral într-o operațiune pur formală și ar obliga autoritatea electorală să stabilească data referendumului inclusiv în situația în care întrebarea propusă nu întrunește condițiile imperative prevăzute de art. 217 din același cod.

Verificarea clarității, neutralității și caracterului neechivoc al întrebării nu constituie o apreciere de oportunitate asupra deciziei Consiliului comunal Botnărești și nici o substituire a autorității deliberative locale. Aceasta reprezintă un control de legalitate

inerent atribuțiilor Comisiei Electorale Centrale, exercitat în scopul garantării caracterului liber și informat al votului.

La caz, întrebarea propusă spre consultare - „Susțineți amalgamarea Unității Administrativ-Teritoriale Botnărești cu alte unități administrativ-teritoriale?” - nu individualizează unitatea sau unitățile administrativ-teritoriale cu care urmează să fie realizată amalgamarea. Sintagma „cu alte unități administrativ-teritoriale” are un conținut general și nedeterminat, care nu permite alegătorilor să cunoască asupra cărei configurații administrativ-teritoriale concrete sunt chemați să se pronunțe.

Posibilitatea formală de a răspunde prin „DA” sau „NU” nu este suficientă pentru a considera întrebarea clară în sensul art. 217 alin. (2) din Codul electoral. Claritatea presupune nu doar inteligibilitatea gramaticală a propoziției, ci și posibilitatea alegătorului de a identifica obiectul real al consultării și semnificația opțiunii exprimate.

Or, alegătorul poate susține amalgamarea comunei Botnărești cu o anumită unitate administrativ-teritorială, ținând seama de proximitatea geografică, infrastructura existentă, centrul administrativ preconizat, accesul la servicii publice și perspectivele de dezvoltare, dar poate respinge amalgamarea cu o altă unitate administrativ-teritorială. În lipsa nominalizării localităților vizate, un răspuns afirmativ ar putea fi interpretat ulterior drept acord pentru orice variantă de amalgamare identificată de autoritățile locale, deși alegătorii nu s-au pronunțat asupra unei asemenea variante concrete.

Prin urmare, rezultatul referendumului nu ar permite stabilirea voinței reale și neechivoce a colectivității locale. Această incertitudine nu privește un element secundar sau tehnic, ci însăși identitatea unităților administrativ-teritoriale care ar urma să participe la proces și, implicit, obiectul consultării populare.

Completul judiciar nu poate reține nici argumentul potrivit căruia identificarea unităților administrativ-teritoriale partenere ar reprezenta exclusiv o etapă ulterioară exprimării acordului de principiu al populației. Potrivit art. 9 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 225/2023, propunerea privind inițierea procesului de amalgamare voluntară trebuie să conțină lista unităților administrativ-teritoriale a căror comasare este propusă. După adoptarea deciziei de inițiere, propunerea se expediază consiliilor locale ale unităților administrativ-teritoriale vizate, care urmează să se pronunțe asupra acceptării participării la proces.

Din economia acestei reglementări rezultă că procesul de amalgamare voluntară nu poate fi inițiat în raport cu unități administrativ-teritoriale nedeterminate. Identificarea acestora precedă transmiterea propunerii și exprimarea acordului consiliilor locale interesate, constituind un element esențial al procesului, iar nu unul care poate fi stabilit în mod discreționar după exprimarea votului populației.

Este adevărat că art. 9 alin. (2) din Legea nr. 225/2023 reglementează conținutul propunerii adresate consiliului local, dar nu, în mod nemijlocit, formularea întrebării din cadrul referendumului. Totuși, această distincție nu susține poziția reclamantului. Odată ce referendumul a fost inițiat în legătură directă cu procesul de amalgamare reglementat de Legea nr. 225/2023, obiectul consultării trebuie să se raporteze la un proces identificabil și să le permită alegătorilor să cunoască elementele esențiale ale opțiunii asupra căreia se pronunță.

Prin urmare, Comisia Electorală Centrală nu a transferat în mod mecanic cerințele art. 9 din Legea nr. 225/2023 asupra textului întrebării, ci a utilizat norma respectivă pentru a determina conținutul juridic al procesului de amalgamare și pentru a aprecia dacă obiectul consultării este suficient de determinat.

Nici caracterul consultativ al referendumului nu înlătură cerințele prevăzute de art. 217 alin. (2) din Codul electoral. Legislația electorală nu instituie un standard mai redus de claritate pentru întrebările formulate în cadrul unui referendum consultativ. Chiar dacă rezultatul referendumului nu produce prin el însuși modificarea limitelor administrativ-teritoriale și nu substituie competența Parlamentului, acesta urmează să exprime voința colectivității locale și să poată servi drept fundament pentru deciziile administrative ulterioare.

În acest sens, tocmai pentru că rezultatul consultării este destinat să orienteze acțiunile ulterioare ale autorităților, obiectul asupra căruia populația este consultată trebuie să fie suficient de clar. Caracterul consultativ permite supunerea la vot a unei chestiuni de principiu, fără prezentarea unui proiect definitiv în toate detaliile sale, însă nu justifică omiterea elementelor esențiale care pot influența în mod determinant opțiunea alegătorului.

Prevederile art. 218 alin. (2) din Codul electoral, care permit supunerea comasării mai multor localități de același nivel unui referendum local consultativ, confirmă posibilitatea utilizării acestui instrument în materia reorganizării administrativ-teritoriale. Norma respectivă nu înlătură însă aplicabilitatea art. 217 alin. (2) din Codul electoral și nu dispensează inițiatorul de obligația formulării unei întrebări clare, lipsite de ambiguități și care să nu inducă alegătorii în eroare.

Completul judiciar apreciază ca neîntemeiat și argumentul privind încălcarea autonomiei locale. Potrivit art. 109 din Constituție și Cartei Europene a Autonomiei Locale, colectivitățile locale dispun de dreptul de a gestiona, în condițiile legii, o parte importantă a treburilor publice și de a consulta populația asupra problemelor locale de interes deosebit. Autonomia locală nu presupune însă exercitarea atribuțiilor în afara cadrului legal și nici înlăturarea controlului de legalitate instituit în vederea protejării drepturilor alegătorilor.

Refuzul de a stabili data referendumului în baza întrebării concrete aprobate de Consiliul comunal Botnărești nu echivalează cu negarea dreptului colectivității locale de a fi consultată asupra amalgamării. Autoritatea deliberativă locală păstrează posibilitatea de a adopta, cu respectarea cadrului legal, noi decizii prin care să determine unitățile administrativ-teritoriale vizate și să formuleze o întrebare care să le permită alegătorilor să își exprime voința în mod liber și informat.

Referitor la argumentul privind aplicarea pct. 28 și pct. 35-37 din Metodologia aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 925/2023, Completul judiciar reține că legalitatea soluției CEC nu se întemeiază exclusiv pe consecutivitatea etapelor prevăzute de această metodologie. Temeiul principal și autonom al refuzului îl constituie necorespunderea întrebării exigențelor art. 217 alin. (2) din Codul electoral, constatată prin raportare la caracterul nedeterminat al unităților administrativ-teritoriale vizate și confirmată de conținutul art. 9 din Legea nr. 225/2023. În consecință, argumentele reclamantului

privind forța juridică inferioară a metodologiei nu sunt susceptibile să determine anularea actului contestat.

Completul judiciar nu poate reține nici critica referitoare la motivarea insuficientă a Hotărârii nr. 4604 din 1 iulie 2026. Din cuprinsul actului rezultă că autoritatea publică a identificat concret elementul generator de ambiguitate - sintagma „cu alte unități administrativ-teritoriale”, a explicat că aceasta nu permite individualizarea localităților participante la amalgamare și a indicat consecința juridică a deficienței, și anume imposibilitatea alegătorilor de a cunoaște în mod cert obiectul consultării și efectele opțiunii exprimate.

Hotărârea cuprinde, de asemenea, normele aplicabile, legătura acestora cu circumstanțele cauzei și raționamentul care a determinat respingerea cererii. Prin urmare, motivarea permite reclamantului să cunoască motivele soluției și instanței să exercite controlul efectiv al legalității actului administrativ.

În partea referitoare la afirmația potrivit căreia întrebarea ar putea fi interpretată ca vizând o amalgamare normativă, aflată în competența Parlamentului, Completul judiciar constată că această apreciere are un caracter subsidiar. Chiar dacă întregul demers al Consiliului comunal a fost inițiat în temeiul Legii nr. 225/2023 privind amalgamarea voluntară, caracterul neclar al întrebării și lipsa identificării unităților administrativ-teritoriale vizate constituie, în sine, un motiv suficient pentru respingerea cererii. Prin urmare, eventuala înlăturare a acestei considerații subsidiare nu este de natură să afecteze legalitatea soluției adoptate.

Cu referire la Notificarea Oficiului teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat nr. 1304/OT3-368 din 10 iunie 2026, Completul judiciar reține că aceasta nu produce prin ea însăși efectul anulării sau suspendării Deciziilor Consiliului comunal Botnărești nr. 02/03 din 7 mai 2026 și nr. 03/01 din 29 mai 2026. Potrivit mecanismului instituit prin art. 68 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, notificarea reprezintă actul prin care Oficiul teritorial comunică autorității locale opinia sa privind ilegalitatea actului controlat și solicită modificarea sau abrogarea acestuia. Dacă autoritatea locală își menține poziția ori nu reexaminează actul, Oficiul teritorial poate sesiza instanța competentă.

Prin urmare, notificarea nu poate fi asimilată unei constatări definitive a ilegalității deciziilor Consiliului comunal și nici unei hotărâri de anulare a acestora. Atât timp cât deciziile respective nu au fost abrogate de autoritatea emitentă, suspendate sau anulate de instanța de judecată, acestea continuă să existe în ordinea juridică.

Totuși, această împrejurare nu conduce la nelegalitatea Hotărârii CEC nr. 4604 din 1 iulie 2026. Comisia Electorală Centrală era în drept, în virtutea principiului cercetării din oficiu a stării de fapt, să solicite Oficiului teritorial informații referitoare la rezultatele controlului obligatoriu de legalitate și să ia cunoștință de notificarea emisă. Solicitarea acestor informații nu reprezintă o substituire a Oficiului teritorial și nici exercitarea paralelă a competenței acestuia.

Din cuprinsul hotărârii contestate nu rezultă că CEC ar fi tratat notificarea drept act de anulare a deciziilor Consiliului comunal ori că ar fi respins cererea exclusiv pentru neexaminarea acesteia de către autoritatea locală. Menționarea notificării face parte din

expunerea circumstanțelor procedurii administrative, în timp ce temeiul determinant al soluției îl constituie analiza proprie a Comisiei privind necorespunderea întrebării cu exigențele art. 217 alin. (2) din Codul electoral și cu cerințele procesului reglementat de art. 9 din Legea nr. 225/2023.

Sub aspectul proporționalității, Completul judiciar reține că măsura adoptată nu instituie o interdicție definitivă de consultare a populației comunei Botnărești asupra amalgamării. Respingerea privește exclusiv cererea întemeiată pe deciziile și întrebarea prezentată în cadrul procedurii administrative respective. Comisia Electorală Centrală nu este competentă să reformuleze din oficiu întrebarea aprobată de Consiliul comunal, deoarece o asemenea intervenție ar modifica obiectul voinței autorității deliberative locale și s-ar substitui acesteia.

Completul judiciar mai reține că refuzul stabilirii datei referendumului local nu lipsește autoritatea publică locală de posibilitatea de a consulta populația asupra disponibilității generale de participare la un eventual proces de amalgamare. Legislația privind administrația publică locală permite utilizarea și a altor forme de consultare, inclusiv audieri publice, dezbateri și consultări ale populației. Însă, odată aleasă forma juridică specială a referendumului local, autoritatea inițiatoare este obligată să respecte cerințele imperative ale Codului electoral referitoare la claritatea și caracterul determinat al întrebării.

În consecință, autoritatea pârâtă nu putea stabili data referendumului în baza unei alte întrebări decât cea aprobată și nici nu putea suplini lipsa identificării unităților administrativ-teritoriale vizate. Consiliul comunal păstrează posibilitatea de a remedia deficiențele constatate prin adoptarea unor noi acte, astfel încât măsura aplicată este adecvată și nu aduce o atingere disproporționată autonomiei locale.

În aceste condiții, Completul judiciar constată că reclamantul nu a demonstrat ilegalitatea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4604 din 1 iulie 2026 și nici existența obligației autorității pârâte de a stabili data referendumului în baza documentelor prezentate. Stabilirea datei nu constituie o operațiune automată, ci presupune întrunirea prealabilă a condițiilor prevăzute de Codul electoral.

Pe cale de consecință, Completul judiciar concluzionează că Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4604 din 1 iulie 2026 a fost emisă cu respectarea cadrului normativ aplicabil, în limitele competenței autorității publice și în scopul realizării interesului public.

Față de cele reținute în prezenta hotărâre, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ conchide că acțiunea înaintată de reclamantul Primarul comunei Botnărești, raionul Anenii Noi către Comisia Electorală Centrală, terț Consiliul local Botnărești, raionul Anenii Noi privind contestarea actului administrativ – Hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr. 4604 din 1 iulie 2026 „Cu privire la examinarea cererii nr.CEC-7/26907 din 2 iunie 2026 de stabilire a datei referendumului local în comuna Botnărești, raionul Anenii Noi” și obligarea autorității publice pârâte să reexamineze cererea privind stabilirea datei referendumului local, cu stabilirea datei desfășurării acestuia este neîntemeiată și urmează a fi respinsă integral.

În conformitate cu prevederile art.224 alin.(1) lit. f), art.225 Cod administrativ,

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

H O T Ă R Ă Ș T E:

Acțiunea în contencios administrativ înaintată de Primarul comunei Botnărești, raionul Anenii Noi către Comisia Electorală Centrală, terț Consiliul local Botnărești, raionul Anenii Noi privind contestarea actului administrativ *se respinge ca neîntemeiată.*

Hotărârea cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție. Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni.

Președintele completului,
judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Ghedrovici Nicolae